

היכלולא דצדיקיא

לקט אמרים

בעניני דת ודעות מגדולים וצדיקים
שחל היומא דהילולא שלהם בחודש הזה

הגה"ק רבי בנימין ראבינאוויטץ זצוק"ל

חבר בד"ץ העדה החרדית - ואדמו"ר דק"ק משכנות הרועים
נלב"ע ר"ח שבט תשס"ב לפ"ק

אשר נתפרסמו בגליונינו "אמונה ודעת" בשנים עברו

וכעת מופיע בקובץ נפרד

חודש שבט תשפ"א

מערכת "השקפה ברורה"

© כל הזכויות שמורות

הערות והארות בעניני הגליון, והודעת פרטים על שיעורים וחבורות וספרים וכדו', וכמו"כ לתרומות והנצחות

יכולים לשלוח לפאקס: 03-6443567 או לאימעיל: A146556474@gmail.com

וכן אפשר להשאיר הודעות למערכת בטעל. 0747962033

לתרומות והנצחות בחו"ל אפשר להתקשר בטעל:

בארה"ב: 7003-570 (845). בלאנדאן: 8220-3507-075.

במאנטשעסטער: 07835298520. באנטווערפען: 032-4912-81276

📖 חדש!!! ניתן לתרום בכרטיס אשראי 📖

ע"י מערכת "נדרים פלוס" בעמדות הפזורות ע"ש "אמונה ודעת"

או ע"י מערכת "נדרים פון" בטעל: 03-7630585 קאוד-5374

או העברה לחשבון בבאנק פאג"י, סניף 188, מ.ת. 105416010, ע"ש ליבוביץ לציין עבור "אמונה"

הגליון החודשי "אמונה ודעת" מופץ בעזהשי"ת באלפי העתקות

בערי ארה"ק: ירושלים, בית שמש, בני ברק, וצפת. ובחו"ל: בארה"ב, בקאנאדא, ובענגלאנד, כ"י.

הגליונות ניתן להשיג:

ירושלים: 05484-85560 | בית שמש: 05271-15507 | בני ברק: 05331-27056 | צפת: 0527698687

או באתר "השקפה ברורה" 5dbiaic79498b.site123.me

החפץ להיכנס לרשימת מקבלי הגליון מידי חודש נא לשלוח "בקשה"

לאימעיל אדרעס a146556474@gmail.com

אף חצי דבר בהעלה תל תלפיות מזה, לבל נצטרך להרעיש עליו, וה' הטוב יבנה ביתינו וישיב שבותינו במהרה במהרה בימינו.

דבר המצפה להרמת התורה וקרבן ישראל על ידי ישועת ה' במהרה בקרוב באהבה חנני' יום טוב ליפא טייטלבוים.

כמו"כ לחם נגד מכ"ע הציונים בתוקף ועוז, אשר נהג מלחמה כבידה זו עד זיבולא בתרייתא, ובהסתלקותו בשנת תרס"ד המשיכו בזה בניו הקדושים מרן העצי חיים ומרן רבינו הק' שהלכו בדרכו הק' ללחום נגד כתות האלו (עי' בכ"ז במש"י ח"ג פרק ל"ב).

גם בענין ארץ ישראל מובא מא' מתלמידיו (באמרי מרדכי עמ' צ"ז) שהיה מתכוון ליסע לא"י וכבר היה מסודר לו בא"י דירה וכל הצרכים עדהיו"ט ואעפ"כ לא הסכים מרן הקדויו"ט שיסע, אלא אחר שיחתן את כל ילדיו וכן מובא בספר בית אשר (באלה א, פ' וילך) שהקדויו"ט לא הניח אותו ליסע לא"י בשום אופן (יעו"ש).

גם בענין לימוד לשה"ק עם הבנים (ומכ"ש עם הבנות) היה מואס בזה והיה אומר שזה ניקח מהמשכילים המתחדשים (שו"ת קב חיים סי' ס"ד) ובכל אלו הענינים בירר רבינו את דעת קדשו שהיה כדעת כל גדולי ישראל מדורות הקודמים בספה"ק ויואל משה שמויזסד על דברים האלו.

בדברים תצלנה אוזן משמוע, שאומר כי אינו דומה במצרים כשהיינו בקיבוץ אחד היינו ראוי וכדאי לנסים, משא"כ כשאנו מפוזר ומפורד זעיר שם זעיר שם, נחוצים אנחנו להשתדלות טבעית, אמרתי אל תען וגו', ידי אל תהי בו להשיבו כי לפי דבריו חלילה אבדה תקותנו ונשתקע בגלות ח"ו, אם לא נושיע לעצמינו בפעולת ידינו פעולה טבעית.

ולכן אך אל מעכ"ת אשים דברתי.

ידוע תדע כי ממר לא יצא מתוק. מהפושעים והכופרים האלה לא יוכל לצמוח טובה וישועה לישראל.

אין כוונתם להיטיב מעמד ומצב אחב"י, אלא להסיר אמונת ביאת משיח מלבבם ח"ו באמרם כי המה יבנו חורבות ירושלים וישיבו שופטינו כבראשונה וכדומה.

וגם לפה ערנו בא משולח מהם ונשא מדברותיו בתוך קיבוץ אנשים ובחלקלקות לשונו נסה ליסד חבורה, אבל אני ב"ה עמדתי בפרץ לבל יפק זממו וכאשר בא כן הלך.

וכבר שאלתי בזה מקומות אחרות והשבתי חלילה וחלילה לחבר אל כת הלזו אשר כל ראשי' המה אפיקורסים וכופרים.

לזה יאבה כהדר"ג להזהיר את הרבני המו"ל הנ"ל: השמר והזהר לצעוד צעד כזה, ואל ידבר דבר

הגה"ק רבי בנימין ראבינאוויטץ זצוק"ל

חבר בד"ץ העדה החרדית - ואדמו"ר דק"ק משכנות הרועים

נלב"ע ר"ח שבט תשס"ב לפ"ק

מיוחד בדורו בגאונותו ופרישותו ועבודתו הגדולה כחד מקמאי, והכל בהצנע לכת מופלאה, והיו קוראים לו "רבי בנימין הצדיק", והיה מורה ומדריך לרבים דרכי העבודה בכל הענינים, ובעניני התבדלות היה נאזר בגבורה ללחום מלחמת ה' בעוז ותעצומות.

אף בדורינו החלוש נשאר הכח והסייעתא דשמיא דמרן רביה"ק מסאטמאר זיע"א

דיבר פעם ממצב הדור שאין לנו כהיום המנהיגים כמו שהיו משנות קדם, והתמרמר על זה מאד, ואמר שהרה"ק רבי הלל קאלאמייזר זצוק"ל אמר שעיקר קיום הדת תלוי בהמנהיגים, והיה צריך להיות מנהיגים כאלו שירוממו קצת את העולם, אבל מה

עצה להנצל מנסיונות הזמן — ללמוד ספה"ק ויואל משה ולפרשה היטב

כאשר שאל אחד עצה להנצל מנסיונות הזמן, השיב לו שילמוד בספר הק' "ויואל משה" ועוד ספרים בדומה לזה, ויפרש בפיו היטב את התיבות ואת הענין הנלמד, "גוט פארטייטשן" (לפרש היטב). (ספר עבודת בנימין ח"ב עמ' תצ"ד)

אנו יכולים לעשות, ורק הקב"ה הוא יכול לעשות, ויהי רצון שהוא יעזור...

ונענה ואמר, מ"מ רואים שהקב"ה השאיר לנו הסאטמאר רב זצוק"ל שהוא השאיר משהו, ושאלו הנוכחו, שהלא הסאטמאר רב כבר ג"כ אינו בעולם, השיב לו, מ"מ הכח שלו יש עדיין בעולם, ואדרבה גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם, והסייעתא דשמיא ניכר כהיום עוד יותר חזק מאז...

בהיראצייט של הרה"ק רבי יואל מסאטמאר זי"ע היה רבינו נוהג להשתתף בסעודת ההילולא כשנערכה בביהמ"ד סאטמאר ברחוב יואל, ובכוחותיו האחרונים לא ויתר מלהשתתף שם, אף לעת זקנותו כשמנע את עצמו מלהשתתף על שאר כינוסים חשובים ושמוחות וכדו', עכ"ז השתתפותו ביומא דהילולא של הרה"ק מסאטמאר וכן בכינוס של יום ההצלה של הרה"ק מסאטמאר כ"א כסלו, לא ויתר כל זמן שהיה עדיין ביכלתו...

רבינו הק' מסאטמאר זיע"א קיבל מדריגות וכוחות יותר מבדורות הקודמים בכדי שיציל שארית ישראל מרדת שחת

בכמה מיני הזדמנויות היה רבינו חוזר על מאמר זה [מדברי הרמ"א בספרו תורת העולה (פרק ע"ה) יעו"ש בפנים באריכות] להביע את גדולתו של הרה"ק רבי יואל מסאטמאר זצוק"ל, והיה מסיים על המאמר הנ"ל ואמר:

הנה אצל הסאטמאר רב היתה ג"כ בחינה זאת, שהיה לו מדריגות וכוחות גדולות כאלו שאף בדור הקדום לו, לא השיגו מדריגות וכוחות כאלו, שבדורות האחרונים כבר לא היה שייך להשיגם, ורק מחמת צורך הדור האחרון נתנו לו במתנה מן השמים כוחות גדולות כאלו, כדי להציל את שארית הפליטה אחרי מלחמת העולם, להציל את כל הישוב באמעריקע, וללחום נגד כת הציונים שרצו לעקור את הדת בארץ ישראל ובכל העולם כולו, ומשום זה נתנו לו במתנה כוחות גדולות כאלו כדי להציל את הדור האחרון. (עבודת בנימין ח"ב עמ' רצ"ט-ש"ג)

רק מי שלמד היטב הסוגיא יוכל לברר ההלכה לאמיתה

הנני להעתיק מה שסיפר נכדו שפעם באו אצלו כמה מהנהלת אגודת ישראל, ושאלו להגה"ק רבי בנימין דהנה אמת נכון הדבר שכהיום יום נוכחו לדעת כמה ידע הסאטמארער רב זי"ע לראות

למרחוק וצודק עם שיטתו, אבל נפשם רוצה לדעת שהיות שבאותן השנים היו צדיקים שרפי מעלה שהצטרפו אל האגודה, א"כ מדוע הם לא הטיבו לראות למרחוק מה שהסאטמארער רב ראה ברוח קדשו. הראה להם רבי בנימין על ארגז הספרים שנמצא אז בחדר שלו, ושאל מהם: הכי סוברים אתם שהסאטמארער רב ברוח קדשו היה יכול לבנות ארגז כזו. וענו בשלילה שבוודאי לא, דכדאי לבנות ארגז צריכים ללמוד הכללים של מלאכת הסטאלעריי. - א"כ ענה רבי בנימין - כמו"כ הוא בעניני ציונות, דרך מי שלמד היטב סוגיא זו יכול להבין הענין על בוריה. וסיפר להם רבי בנימין שכשרבינו זי"ע היה בירושלים הלך הוא לעריכת השולחן של רבינו, ובאמצע הטיש רצה רבינו לשמוע אודותהשערוריה שהיו אז בארץ ישראל, וסיים דבו בעת שרבנים אחרים עסקו בשב"ק אצל השולחן רק "ברזין דרזין", גם אז היה הסאטמאר רב טרוד בלימוד הסוגיא של ציונות.

(כתבוני לדורות פ"ג הערה ס"ח)

כדי לפסוק בניהון של הבחירות צריכים לדעת היקף עולמי מדורות הקודמים

אמרו לרבינו בשם תלמיד חכם אחד שטען נגד הגאב"ד מרן בעל ה"מנחת יצחק" זצוק"ל, שאוסר את ההשתתפות בבחירות, על אף שרוב רבנים התירו אותה, וא"כ צריך לילך אחר הרוב, וכשמוע רבינו דברים אלו, השיב בארוכה שאין זו טענה כלל, שהרי לגבי דברים אלו אין פוסקים עפ"י הרמב"ם והשו"ע והפוסקים לבד, דהרי בנוסף לביורור הלכה צריכים לדעת גם היקף עולמי, דהיינו הידיעות במלחמות נגד המשכילים, ואת פרשת הטיילונג שעשו תלמידי החתם סופר באונגריין שהתפרדו לגמרי מן כת ה"נעאלאגן", ומן כת ה"סטאטוסקווא", (עיין בתשובות בית הלל, להרה"ק רבי הלל מקאלאמיא זצוק"ל, תשובה מ"ו).

משום כמה טעמים אין אומרים בענין הנ"ל יחיד ורבים הלכה כרבים

וחוץ מזה איתא במתני' במס' פאה (פ"ד משנה א') שאפילו תשעים ותשעה אומרים דבר אחד, ואחד חולק עליהם ואינו מסכים לדבריהם, מ"מ אם דבריו הוא עפ"י ההלכה שומעים אליו, מפני שאומר כהלכה, וכן גם בזה הענין של הבחירות שומעים לאלו

האוסרים, אפי' אם תמצוי לומר שאינם הרוב, היות והם אומרים כהלכה, שומעים אליהם.

(שם עמ' תפ"ד-תפ"ה)

[ועיי"ש שהאריך עוד דכיון שכן קבלנו ממרן החת"ס זי"ע ותלמידיו הק' שהנהיגו ההתבדלות הידוע באונגארן ("הטיילונג"), א"כ בוודאי החובה להתנהג לפי קבלת רבוה"ק לא זולת, ולא שייך בזה דין יחיד ורבים].

ביאור ענין חובת מחאה בימנינו

הנה יש ד' מאמרי חז"ל הק' בענין מחאה, א. מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין (ביצה ל' ע"א). ב. כשם שמצוה לומר דבר הנשמע כך מצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע (יבמות ס"ה ע"ב). ג. מחאה עד היכן, פליגי בזה, חד אמר עד כדי נזיפה, וחד אמר עד כדי הכאה (ערכין ט"ז ע"ב) ולכאורה בהאי מחאה על חילול שבת הלא קיימנו הכל כי נתנו הכאות ולקחו לבית הסוהר וכדו'. ד. ותו אמרו ז"ל המחלל שבת בפרהסיא יצא מכלל ישראל ודינו כעכו"ם לכל דבר, וא"כ אמאי יוצאין למחות ולזעוק את זעקת השבת במסירות נפש עד כדי הכאה ויותר מזה.

אבל האמת היא כי המחאה שמחויבין לזעוק את זעקת השבת, הוא דבר אשר לא היה מימות עולם עד היום חיוב גדול כדהשתא, כי כל מאמרי חז"ל הק' הנ"ל מיירי באחד שחוטא לעצמו, אבל המחאה הזאת היא על הציוני'סטן שבאו לעקור התורה והאמונה והשבת, ובמקום עקירת התורה לא נאמרו המאמרים הנ"ל, ומטרת המחאה הוא לזעוק שבת ולהודיע שיש נותן השבת ואין העולם הפקר.

ופירוש צעקת "שבת" היא הכרזה לאויר העולם

שיש שבת ויש נותן השבת ואין העולם הפקר

כי הציוני'סטן לוחמים על ה' ותורתו, להשכיח את השבת, וכאשר אנו זועקים שבת, הרי זה מלחמה גלויה בכופרים, כי יש נותן השבת ואין העולם הפקר, ובזאת מצילים נשמות שלא ילכו אחר השמד רח"ל, ולכן הציונים היטב חורה להם מאד על זה, ובזכות המחאה הרבה עשו תשובה, וכל הבעלי תשובה שיש בזמנינו הוא בזכות שהגבירו כח הקדושה בזעקת השבת.

ועיי' שמוחים מסירים כל הקטרוגים וצרות

וגזירות בכל העולם

ואיתא בגמ' שבת (נ"ה ע"א) על ענין המחאה שהקב"ה נפרע מהצדיקים על שלא מיחו יעו"ש. ואיתא במסכת בבא קמא (ס' ע"א) אר"ש בר נחמני

אר"י יונתן אין פורענות באה לעולם אלא בזמן שהרשעים בעולם, ואינה מתחלת אלא מן הצדיקים תחלה... כי הצדיקים המה צריכין למחות ברשעים...

ולפי כל הנ"ל אין צריך לעשות שום אלימות ח"ו, כי לא על זה אנו נלחמים שלא יסעו במקום הזה, כי הלא יסעו ממילא במקום אחר, אלא מחאה היא כלפי הציוני'סטן כנ"ל, וכל מעשי האלימות חושבים שמועילים בזה, אבל האמת שהם מריעים את המערכה. (עבודת בנימין ח"א עמ' רע"א-רע"ב)

זכורני כשהיתה מלחמת העולם השניה היה פחד גדול בארץ ישראל, כי הצורר הגרמני הבטיח להכחיד את הישוב היהודי בארץ ישראל, וידעו כי את אשר יבטיח אותו צורר הוא מקיים, אבל צדיקי אותו הדור הבטיחו שהוא לא יגיע לארץ ישראל, אע"פ שבכל העולם היו צדיקים וגדולי עולם, עכ"ז היה ענין מיוחד בארץ ישראל מחמת שמיחו על כל פירצה בחומת הדת.

במדרש איכה (ב, ג) יש תוספת על הגמ' בשבת דלעיל, אמרה מדת הדין האם יש מי שנפצע בראשו למען שמך, אבל כאן בירושלים עיה"ק לא היתה טענה זו מחמת שכאן נפצעו למען המחאה על השבת ואלפים ישבו בבית האסורים.

יסוד המחאה היא שאנו עושים מה שביכולתנו

לעשות. והקב"ה משלים בעדינו את השאר

וצריכים לדעת כי כל יסוד המחאה היא, שצריכים אנו לעשות ככל שביכולתנו עפ"י דרך התורה, והקב"ה יסייע על ידינו וזהו מאמר החכם מה שהטבע חסר הנס משלים.

ועל כן צריכים לדעת שאין לנו להתגרות בהם, וכמו שראינו אצל פנחס בן אלעזר שהלך עם הרומח תחת בגדיו לא לעין כל כי לא היתה מטרתו לשם התגרות. (שם עמ' רס"ח-רס"ט)

גודל צערם וכאב לבו הטהור על גזירות "נחל

החרדי" ו"חוק טל" פגעה בחיי נפשו ממש

בעידן המערכה הסוערת על גזירת ה"נחל החרדי" ו"חוק טל", אשר כידוע פגעו כחצים בלבו הטהור, והדבר נגע עד עמקי נפשו ועשק את בריאותו, והיה מדבר ארוכות ורצופות בדבר גזירה נוראה זו בכאב וצער כששוות דם מלבו הטהור, עד כדי שהוכרחו להסיח דעתו מזה עקב חולשתו, והיה מדבר על זה בנוסח חריף שלא כפי הרגיל, כאשר כל כולו לזה

כאש, ופעמים רבות שפך לבו והתאונן בהיותו בוער בריתחא דאורייתא, ואמר מי האמין שיגיע זמן שיצטרכו לעורר בענינים חמורים כאלו.

ובאחד הימים רצו כמה עסקנים חשובים ליכנס אצלו להתייעץ אתו באיזה ענין על דבר מערכה חשובה זו, היתה זאת בשעות הלילה, ושאלתי מרבינו אם אפשר להם ליכנס אצלו עכשיו, ותיכף קבלם בסבר פנים יפות, וחשבו שלא להטריחו יותר מעשרה דקות, אמנם רבינו לגודל אש תבערת שבער בו, יצא מגדרו, והאריך כשעה וחצי, כאשר נפשו יצאה בדברו, ודיבר דברים חוצבים להבות אש בקול רעש גדול, ובתוך הדברים הרים את ידיו הק', ובלהט אש אמר:

"די וועלט מוז ארויס גיין מיט א געשריי", (העולם מוכרח לצאת בצעקה), "ווער האט זיי געשטעלט צו זיין אפוטרופסים פאר כלל ישראל? ווער האט זיי געשטעלט צו פסק'ענען דיני נפשות?" (מי מינה אותם להיות אפוטרופסים לכלל ישראל? מי מינה אותם לפסוק דיני נפשות?), ואמר שיש להתפלל שהגזרות קשות הללו יתבטלו ולא יהיה להם שליטה על שום איש מישראל, וכך האריך בדיבורים נוראים אשר אי אפשר להעלותם על הכתב.

(שם עמ' רפ"א-רפ"ב)

טעם על חוסר הענין להיזהר מלהשתמש בשפה הטמאה עברייש

סיפר רבינו שגדול אחד שאלו על ענין השפה עבריי"ש, והשיב לו, דאיתא בגמ' (ברכות כ"ז ע"ב) כשחלה רבי אליעזר הגדול אמרו לו תלמידיו, למדנו רבינו אורחות חיים ונזכה בהם לחיי עולם הבא, ובין הדברים אמר להם, מנעו בניכם מן ההגיון, ופרש"י, וז"ל, לא תרגילום במקרא יותר מדאי, עכ"ל, ובצל"ח דפוס ראשון האריך מאד בזה, ותמצית דבריו שהסיבה לזה הוא מחמת חשש שיפגוש את אחד מן המינים, ויסובב לדבר עמו במקרא, ואפשר שע"ז

ימשך אחר דיעותיהם של המינים, ולכן הזהירים רבי אליעזר הגדול על זה.

וא"כ הלא הדברים ק"ו, דמה מקרא שהוא מנביאי האמת, ואפי' אם ילמוד מקרא אינו צריך להפגש עם המינים כי מה שייכות לנו אתם, ומ"מ חששו שמא יפגוש את אחד מהם וידבר עמו במקרא ועי"ז ימשך אחריהם, ועל זה אמר רבי אליעזר שלא ירגילום במקרא יותר מדאי כפרש"י, על אחת כמה וכמה שפה זו שנתחברה ע"י אפיקורס, יש להיזהר מזה, וגם עי"ז אפשר יותר קל לבוא לראות בספריהם, (כגון חוברותיהם וכתבי עת שלהם), ועי"ז אפשר להימשך אחריהם.

בענינים אלו אין להתפעל מאחרים אפי' אם הם תלמידי חכמים וכדו'

ואין להתפעל אפי' כשרואים אחרים משתמשים ומדברים בשפה זו, אין להתפעל מהם, ואפי' אם הם מהלומדים וכדו', ג"כ אין להתפעל מהם, וכמו שמצינו שראש המשכילים מ. מענדלזאן, היה תלמיד של הקרבן העדה, ובשאלת יעב"ץ נדפס תשובה אחת אליו, וכן מסופר עליו שפעם אחת רצה המלך של דייטשלאנד לתהות על קנקנו, ובא בפתע לביתו ביום ט' באב, ומצאו יושב ומקונן כהלכה על חורבן הבית.

ומעשה היה אצל הבארדיטשובער רב, שהיה פעם אחת באיזה אכסניא, וביקש ספר לעיין בו, ונתנו לו חומש עם הביאור שחיבר ראש המשכילים הנ"ל, ולאחר ארבעים יום עשה סעודה, ונשתוממו אנשי מקומו, מה טיבה של סעודה זו, דלא שבת ולא חודש היום, והשיב להם, שלפני ארבעים יום היה באיזה אכסניא, ועיין בחומש הנ"ל, ולכן גזרו עליו בשמים שלא יקבלו תפילותיו ארבעים יום, והיום כלה יום הארבעים, ומהיום יקבלו תפילותיו, ולכן ערך סעודה זה.

(שם ח"ב עמ' תפ"ו)

